

2. Nemykina, I., and Sargina, I. (2013), Variety stress resistance as a professionally significant vocalist, *Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo gumanitarnogo universiteta im. M. A. Sholokhova. Pedagogika i psikhologiya* [Bulletin of the M. Sholokhov Moscow State University for the Humanities]. Pedagogy and psychology, Vol. 2, Moscow, MGGU, pp. 92–96. (in Russian).
3. Ohanezova-Hryhorenko, O. (2009), “Formation of the professional mentality of future vocalists in the process of professional training”. Thesis abstract for Cand. Sc. (Pedagogical Art), 13.00.04, K. Ushinsky Southern Ukrainian National Pedagogical University, Odesa, 30 p. (in Ukrainian).
4. Sargina, I. and Nemykina, I. (2014), Modern approaches to the formation of the variety of stress resistance of a vocalist-performer, *Pedagogika i psikhologiya obrazovaniya* [Pedagogy and psychology of education], Iss. 1, Moscow, MGGU im. M. Sholokhova, pp. 66–71. (in Russian).
5. Sviridov, P. (2014), “Formation of skills of pop vocal (on the material of work with youth in cultural and leisure establishments)”. Thesis abstract for Cand. Sc. (Pedagogical Art), 13.00.02, Moscow City Pedagogical University, Moscow, 24 p. (in Russian).
6. Stulov, I. (2017), Some features of working with the voices of variety singers, *Prepodavatel' XXI vek* [Teacher XXI century], Vol. 2–1, Moscow, pp. 182–186. (in Russian).
7. Chernova, O. (2014), Preparation of the novice singing vocalist for concert and performing activities, *Pedagogicheskoe obrazovanie v Rossii* [Pedagogical Education in Russia], vol. 12, Ekaterinburg, pp. 227–231. (in Russian).

УДК 792.7

Алла Попова

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОГО СПІВУ БРЕТТА МЕННІНГА

У статті проаналізовано основні вихідні принципи, які використовує у своїй методиці американський виконавець та педагог Бретт Меннінг. Досліджено його методичні настанови, котрі є результатом тривалого процесу відбору найдієвіших підходів, що він перевіряв і у власній виконавській практиці, й під час навчання таких популярних співаків, як Кіт Урбан, Тейлор Свіфт, Клод Маккнайт. Визначено, що основою його школи є система, яка складається з окремих курсів, пов'язаних із формуванням реєстрово-змішаного звуку, гармонічного слуху, вібрато. Оцінено можливість залучення окремих аспектів методики Бретта Меннінга у вітчизняну систему навчання естрадному співу як перспективного напрямку, котрий сприятиме вдосконаленню освітнього процесу.

Ключові слова: естрадний спів, Бретт Меннінг, реєстр, методика.

Алла Попова

МЕТОДИКА ОБУЧЕНИЯ ЭСТРАДНОГО ПЕНИЯ БРЕТТА МЭННИНГА

В статье проанализированы основные исходные принципы, которые использует в своей методике американский исполнитель и педагог Бретт Мэннинг. Исследованы его методические указания, являющиеся результатом длительного процесса отбора наиболее эффективных подходов, которые были проверены ним и в собственной исполнительской практике, и во время обучения таких популярных певцов, как Кит Урбан, Тейлор Свифт, Клод Маккнайт. Определено, что основой его школы является система, которая состоит из отдельных курсов, связанных с формированием реестрово-смешанного звука, гармонического слуха, вибрато. Оценена возможность привлечения отдельных аспектов методики Бретта Мэннинга в отечественную систему обучения эстрадному пению как перспективного направления, способствующего совершенствованию образовательного процесса.

Ключевые слова: эстрадное пение, Бретт Мэннинг, реестр, методика.

METHODOLOGY OF TRAINING OF POP SINGING BY BRETT MANNING

The aim of the article is to analyze current methodological approaches, first of all, the American vocalist and the theorist Brett Manning, who can be used in the training of specialists in the field of pop vocal. Despite the fact that there are many diverse developments, including foreign authors, they are quite commonly used in the domestic practice of pop singing vocalists. One can say that there is no coherent picture of the existing methodological approaches. Solving this problem requires some sort of systematization and adaptation for the present conditions. The basis of this study is the use of the comparative method, as well as the method of analysis and synthesis. The technique of Brett Manning about its possibility of use in the modern process of training of vocalists is investigated.

When setting the vote, the key concepts are the provisions on the election of one or another technique of singing – folk, pop or academic. If the performer chooses a pop art, then he must be guided by a certain position of the larynx when singing, usually it is a neutral position. Modern domestic researchers point out that it is equally necessary to manipulate cunningly with breathing and dictation.

Modern developments of foreign authors on the training of specialists in the field of pop singing represent a broad field for research. Brett Manning's methodology is the result of the principles and approaches that a prominent American performer and educator formed in the process of studying different schools. You can find a lot in common with domestic methodological approaches, such as the need for harmonious hearing, the combination of different registers to achieve sound formation in certain style directions. However, in the way of the formation of certain skills, in the method of Brett Manning are used more innovative principles. In the Mastering Mix section, he analyzes the specifics of assimilation of the main case and chest mixing. Brett Manning notes that this kind of technique allows the singer to mix hidden voice properties, for example, falsetto with low and deep voice areas.

Brett Manning concentrates on the fact that due to the development of harmonic hearing the opportunities to sing large jumps develop the ability to purely intonate. The basis for teaching is singing harmony and back-vocals in songs from his own repertoire of the singer. It should be noted that although the approach, which focuses the attention of the vocalist on the harmonic, and not just the melodic beginning of the composition, corresponds to the approaches used in the national academic training within the higher education institution. However, the fact that not a dry and unfamiliar musical text is used as a training material, but a well-known singer based on his main activity profile, deserves attention and is extremely productive for practical application.

For the first time in Ukrainian musicology, key aspects of the Brett Manning technique are considered. The application of the positive aspects of Brett Manning's technique and inclusion in the national tradition seems to be a promising and relevant direction in the preparation of pop vocalists.

Key words: *pop singing, Brett Manning, register, methodology.*

Характерною ознакою культури сьогодення є велика кількість художніх явищ, яскравість яких створює калейдоскопічну картину, в котрій виконавцям важко втриматися. Попри те, що видатні естрадні вокалісти займають певну нішу в музичній культурі, вони мають постійно вдосконалюватися та розвиватися. Сучасна мистецька практика ставить перед виконавцями вимогу перманентного засвоєння новітніх методик, постійного оновлення як з боку музичного репертуару, так і за рахунок залучення пристроїв, що належать до останнього покоління технічних відкриттів.

Певні методичні аспекти навчання естрадному вокалу проаналізовані у працях В. Бокоч, Л. Кузьменко-Присяжної, Л. Остапенко [1], Т. Ланіної [3], О. Соболевої [5]. Процес підготовки вокаліста до концертної діяльності розроблено у праці О. Чернової [6]. Однією з методик, в якій представлений закордонний підхід до виховання естрадної манери співу, є розробки Бретта Меннінга [7]. У них наголошено на основних принципах, що полегшували б процес

звукоутворення. Хоча ця методика цікава, вона представлена здебільшого лише відеокурсами й аудіолекціями. Елементи системи Бретта Менніга використані в курсах багатьох вокалістів, зокрема Дж. Вендери [8] та Дж. Уільямса [9]. Вокальне виконавство у системі музичного мистецтва естради проаналізовано у праці Н. Дрожжиної [2]. Специфіка імпровізації в естрадно-джазовій музиці окреслена в статті О. Павленко [4].

Мета статті – проаналізувати актуальні методичні підходи, насамперед американського вокаліста і теоретика Бретта Меннінга, які можна використовувати при підготовці фахівців у сфері естрадного вокалу. Попри те, що є чимало різноманітних розробок, у тому числі закордонних авторів, їх мало застосовують у вітчизняній практиці виховання естрадних вокалістів. Можна казати про відсутність цілісної картини сучасних методичних підходів. Виконання цього завдання потребує їх певної систематизації і адаптації до умов сьогодення.

У культурі сьогодення склалася парадоксальна ситуація, адже в закладах освіти часто використовують методики, що хоча в певному сенсі перевірені часом, проте не застосовують нові підходи, котрі виникають завдяки досягненням теоретиків і практиків музичного виконавства. Разом з тим сучасна музична практика представлена рядом виконавців, які не мають професійної освіти у сфері естрадного вокалу, але спираються на розробки західних вокалістів та педагогів. Необхідно створити умови для впровадження у систему вітчизняної освіти практичних порад провідних західних виконавців, що потребує їх постійного моніторингу та вивчення за допомогою мережі Інтернет і прослуховування аудіо- та відеолекцій і курсів. Подібна інтеграція конструктивних розробок у виховання естрадних вокалістів сприятиме підвищенню загального професійного рівня співаків та спрощенню осягнення багатьох прийомів звуковидобування.

Варто зазначити, що одним з важливих факторів виховання естрадного вокаліста є вивчення надбань видатних співаків, яке сприяє не лише розширенню кругозору, а й є основою для можливого запозичення найвдаліших прийомів, розкриття їх “професійних таємниць”. Про це влучно зазначила вітчизняна авторка Н. Дрожжина: “Вивчення та аналіз творчості видатних естрадних співаків має методологічне значення як для розроблення теорії естрадного співу, так і для практики вокальної педагогіки, спрямованої на оптимізацію та вдосконалення підготовки професійних вокалістів-естрадників. Тим самим створюються передумови розвитку феноменології вокального виконавства у системі музичної естради” [2, с. 13].

Зауважимо, що при постановці голосу ключовими поняттями виступає положення щодо обрання тої чи іншої техніки співу – народної, естрадної чи академічної. Якщо виконавець обирає естрадну манеру, то він повинен керуватися певним положенням гортані при співі, зазвичай це – нейтральне положення. Сучасні вітчизняні дослідники вказують на те, що так само вправно необхідно оперувати диханням та дикцією. “Власне естрадний вокал, на відміну від академічного і народного, відрізняється не лише специфікою звуковидобування, а й здебільшого тими цілями та завданнями, що постають перед вокалістом. Якщо йдеться про дитячий вокальний розвиток, то його першоосновою виступає постановка дикції і дихання. Важливість дикції для мистецтва естрадного співу межує з іншою вимогою – вправного дихання, адже в естрадних піснях можна зустріти складні для техніки фрази, які вимагають від виконавця швидкої зміни дихання” [1, с. 31].

Коли мова про естрадну манеру співу, необхідно згадати основні способи звуковидобування, які використовують у ній: це субтон, гроул, іноді йодль, спів з розщепленням, фальцет, штробас. Зазначимо, що вокаліст найчастіше звертається до одного-двох з перерахованих засобів подачі звуку, а всі їх можуть видобути лише співаки надзвичайно високого професійного рівня. Доречно їх характеристика представлена в праці О. Чернової: “До специфічних способів звуковидобування в естрадно-джазовій манері співу відносяться субтон (м’який, приглушений спів з придибом), граул, або флатер (гортанний спів, “гарчання”), розщеплення (додавання до “чистого” звуку певної частки іншого звуку, нерідко це немuzичний звук), фальцет (спів “без опори”, що дає змогу розширити діапазон у бік високих нот), обертоновий спів (так званий “горловий” спів), штробас (специфічний прийом співу дуже низьких нот), йодль (також відомий як “тірольський спів”, що полягає в різкому переході зі співу “на опори” на фальцет), філірування звуку (прийом, пов’язаний з умінням плавно

змінювати динаміку) [6, с. 228]. Ряд дослідників відзначають, що при співі в будь-якій манері неодмінним чинником має бути, звісно ж, створення належного образу. За наявності цілісного уявлення про той кінцевий результат, якого має досягнути виконавець, будуть формуватися й інші чинники. “Основним у формуванні співацьких навичок є створення внутрішнього образу, що регулюється, уявлення про звук, який належить проспівати. Важливого значення при цьому набувають багато чинників. Перш за все, це – ідеал, до якого прагне співак, ідеал, який вихований усім попереднім вокальним досвідом” [5, с. 48].

Намітивши певні орієнтири, які потрібно мати, вивчаючи специфіку естрадної техніки співу, звернемося до розгляду методики провідного західного діяча-практика Бретта Меннінга. Він – один з викладачів у сфері естрадного співу в музичній індустрії США. Брет Меннінг працював з рядом виконавців, таких, як Тейлор Свіфт, Джон Кіт Урбан, Майлі Сайрус та ін. Досягнення Б. Меннінга відзначають й інші американські викладачі вокалу. Так, Дж. Вендера у праці “Raise your voice” зазначає, що методика Бретта є надзвичайно вражаючою. Причому за всієї своєї геніальності вона доволі проста. “Після років вправ, що не давали результатів, він усе-таки знайшов викладача, який створив просту групу вправ, котрі сприяли досягненню вражаючих результатів стосовно як діапазону, так і сили... Додавши власні новації, він створив вокальну техніку “Метод Меннінга”, яка відобразилась у його програмі, що користується великим попитом – “Singing Success”, яку часто представляють як “золотий стандарт” у питанні розширенню діапазону та інструкцій щодо вокальних стилів” [8, р. 110–111].

Меннінга запрошували як викладача при постановці бродвейських вистав “Знедолені”, “Джекіл і Хайд”. Проте його шлях до успіху був непростим. Бретт Меннінг рано зацікавився мистецтвом співу, яке він вирішив зробити своєю професією, навчаючись в університеті штату Юта. Там він усвідомив, що його голосу не вистачає великого діапазону та сили, які були б необхідні, щоби співати ті ролі, котрі йому подобалися. Прагнучи навчитися співати краще, він почав брати уроки вокалу в приватних вчителів, що не дало очікуваного позитивного результату зі швидким прогресом. Ця невдача стала поштовхом для його розробок у сфері осягнення механізму роботи голосу. Кілька наступних років він вивчав якомога більше теорій, присвячених майстерності співу, у результаті чого розробив власний метод вокальних тренувань, які допомогли йому отримати той результат, якого він прагнув досягнути від самого початку своєї кар’єри. Логічним продовженням формування власної методики стало її поширення серед вокалістів-початківців. Так у 1997 році Бретт Меннінг відкрив свою першу студію вокального навчання в Нешвіллі, штат Теннессі, а вже через десять років він заснував “Студію Бретта Меннінга”, де став навчати викладачів, які б поширювати його методику.

Власну методику він представив як ряд відокремлених курсів, кожний з яких спрямований на досягнення певної навички чи вміння. Курс Singing Success 360 – вокальний тренувальний план, призначений для координації кожного м’яза голосу, який необхідний для досконалого співу. “Singing Success – вокальний метод, який пропонує викладач вокалу Бретт Меннінг. Програма вчить вас співати з тим самим зусиллям, що й розмовляючи. Методика призначена для того, щоби вчити голос, як займатись, обравши лише кілька м’язів... правильних співочих м’язів (відомих як “внутрішні м’язи гортані”)” [9, р. 13].

Він розпочинається із засвоєння найнижчого регістру – грудного, поступово переміщуючись до головного голосу, інтегруючи їх у змішаному тембрі. Увагу акцентують на використанні “розмовних” м’язів та відключенні “ковтаючих” м’язів. У цьому ж розділі Меннінг намагається охопити різноманітні стилі, відпрацьовуючи техніку голосоутворення та подачі звуку в блюзі, госпелі, R&B, кантрі та поп. Так само тут подані принципи, які необхідно використовувати при імпровізуванні. У вітчизняній літературі наведено наступне визначення імпровізації: “Джазова імпровізація – це вид художньо-креативної діяльності, під час якої творчий продукт створюється оригінальними музично-виражальними засобами джазового мистецтва” [4, с. 92]. О. Павленко виділяє два принципи імпровізації: парафразний та лінійний. “У практиці джазового музикування виокремилися два принципи імпровізації: парафразний (орнаментальна варіація на тему) та лінійний (створення нової мелодичної теми). В сучасній джазовій практиці імпровізаційне соло створюється за допомогою стандартних мелодичних зворотів на основі гармонічної схеми джазового стандарту” [4, с. 92].

Наприклад, у розділі *Mastering Mix* він аналізує специфіку засвоєння змішування головного регістру та грудного. Бретт Меннінг зазначає, що подібна техніка дає співакові змогу змішувати приховані властивості голосу, наприклад, фальцет з низькими та глибокими сегментами голосу. Для досягнення цього грудного тембру треба використовувати три режими голосового зв'язку: координацію краю, координацію глотки та гучність. Поєднуючи три згадані механізми, співак здатний домогтися найчистішої форми її інтонування або власної чіткої тональної якості звучання голови, грудної клітки та змішування цих регістрів. Ефектність та різнобарвність притаманні вокалістам, коли вони співають у цій манері, внаслідок чого отримують можливість співати тони, які навіть не мріяли видобувати.

Зазначимо, що інколи можлива термінологічна плутанина у позначенні регістрів, особливо у разі перекладу англomовних авторів. Адже відомо кілька підходів до їх розподілу, що має давню традицію. Вперше поділ регістрів здійснили представники італійської академічної школи співу ще на початку XVII століття, виділивши два регістри: грудний та головний. Проте вже у XIX столітті виникли нові теорії, автори яких відстоювали твердження про наявність трьох регістрів: грудного, середнього та головного. Сучасні теоретики поділяють регістри на штробас, модальний або мовний регістр, фальцет, що часто поєднують із головним регістром або вважають його верхньою межею, та свистковий, видобувати який надзвичайно складно.

У такій частині курсу, як *Mastering Harmony*, Бретт Меннінг сконцентрувався на розвитку слуху. На думку автора, максимальна простота співу неможлива без знання основ гармонії. Такий постулат він виокремив завдяки обговоренню цього питання з Клодом Маккнайтом (Claude McKnight) – засновником й активним учасником вокального акапельного колективу *Take 6*. Сутністю курсу є “інформувати розум, тренувати вухо та координувати голос” [7]. Він зосереджує увагу на тому, що за рахунок розвитку гармонічного слуху розвивається можливість співати великі стрибки, виробляти здатність чисто інтонувати. Основою навчання служить спів гармонії та бек-вокалів у піснях із власного репертуару співака. Зазначимо, що хоча підхід, в якому увага вокаліста акцентована і на гармонічному, а не лише на мелодичному началі композиції, відповідає тим підходам, які використовують у вітчизняній академічній підготовці в рамках вищого навчального закладу. Проте той факт, що як тренувальний матеріал беруть не сухий та незнайомий музичний текст, а власне відомий співаку за його основним профілем діяльності, заслуговує на увагу та є надзвичайно продуктивним для практичного застосування.

Частина курсу *Mastering Vibrato* зосереджена на навчанні співаків правильно видобувати вібрато. Меннінг зазначає, що оскільки кінцеве вібрато складається з п'яти-семи хвиль або коливань у секунду, кожне коливання потребує половину ступеня, що звучить радше як тремоло. На прикладі зірок, з котрими працював автор курсу, такими, як Кіт Урбан, Марк Кібл та Клод Маккнайт із *Take 6*, можна пересвідчитись у добре освоєному і керованому вібрато, що прикрашає голос без надмірного напруження. На думку Меннінга, погане вібрато вбиває музичну кар'єру, тому необхідно вчитися контролювати швидкість і глибину коливань для кожного музичного стилю.

Варто зазначити, що методика Бретта Меннінга не розглядає формування навичок імпровізації та вміння співати соло у джазі. Це зумовлено ймовірно тим, що автор методики орієнтується, насамперед на естрадний, а не на джазовий спів. Хоча, на наше переконання, оволодіння згаданими вміннями лише б підвищило рівень будь-якого співака та сприяло тому, що він мав би ширші можливості для самореалізації. Вітчизняна дослідниця Т. Ланіна наголосила, що такі вимоги, як володіння імпровізацією, є неодмінною частиною виховання співака. “Уміти вигадати соло, нестандартно розвивати метроритмічну основу твору, наповнювати процес музичного розвитку увесь час новим драматургічним змістом, розуміти логіку загального розвитку музично-художнього образу і при цьому переконливо користуватись усіма засобами музичної виразності – ось те, що відрізняє якість освіченого естрадно-джазового, рок- і поп-музиканта, співака від суто академічного співака та усієї специфіки академічної освіти, широко і традиційно розвиненої в Україні” [4, с. 480].

Отже, сучасні розробки закордонних авторів щодо підготовки фахівців у сфері естрадного співу становлять широке поле для дослідження. Методика Бретта Меннінга є результатом принципів та підходів, які видатний американський виконавець і педагог сформував у процесі вивчення різних шкіл. Можна віднайти багато спільного з вітчизняними методичними підходами, як-от необхідність розвитку гармонічного слуху, поєднання різних регістрів задля досягнення звукоутворення в певних стилєвих напрямках. Проте на шляху формування певних навичок у методиці Бретта Меннінга використані більш інноваційні принципи, насамперед звернення до власного репертуару як основи для формування гармонічного слуху, коли вокаліст повинен проспівувати бек-вокал та вертикаль. Застосування позитивних аспектів методики Бретта Меннінга та введення їх у вітчизняну традицію – актуальний і перспективний напрямок підготовки естрадних вокалістів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бокоч В. А. До проблеми методики навчання естрадному вокалу / В. А. Бокоч, Л. І. Кузьменко-Присяжна, Л. В. Остапенко // Молодий вчений. – 2017. – № 8 (48). – С. 31–34.
2. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Н. В. Дрожжина. – Харківський державний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2008. – 16 с.
3. Ланіна Т. О. Проблема виховання джазових вокалістів у музичних школах / Т. О. Ланіна // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 16–17 жовтня 2014 р., м. Київ. – К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. – С. 476–483.
4. Павленко О. М. Методичні основи навчання джазової імпровізації майбутнього вчителя музики / О. М. Павленко // Актуальні питання мистецької педагогіки. – Вип. 2. – Хмельницький, 2013. – С. 91–95.
5. Соболева О. Д. Формування вокально-виконавських якостей на заняттях вокалу / О. Д. Соболева // Традиції та новачі у вищій архітектурно-художній освіті. – Вип. 1. – Харків, 2015. – С. 46–50.
6. Чернова О. С. Подготовка начинающего эстрадного вокалиста к концертно-исполнительской деятельности / Ольга Сергеевна Чернова // Педагогическое образование в России. – 2014. – № 12. – Екатеринбург. – С. 227–231.
7. Manning B. Light and right is better than strong and wrong. [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.brettmanningstudios.com/about/>.
8. Vendera J. Raise your voice. Second edition / Jaime Vendera. – USA : Vendera publishing, 2008. – 460 p.
9. Williams G. The Singing Voice Of Your Dreams Is Inside You [Electronic resource]: Praise For The eBook / Geoffrey Williams. – 2007. – 47 p. – Access mode: <http://www.become-a-singing-master.com/support-files/voiceofdreams.pdf>.

REFERENCES

1. Bokoch, V., Kuzmenko-Prisyazhna, L. and Ostapenko, L., (2017), To the problem of teaching method of pop vocal, *Molodyi vchenyi* [Young Scientist], Iss. 8 (48), Kherson, pp. 31–34. (in Ukrainian).
2. Drozhzhyna, N. (2008), “Vocal performance in the system of musical art of pop”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Musical Art), 17.00.03, I. Kotlyarevsky Kharkiv State University of Arts, Kharkiv, 16 p. (in Ukrainian).
3. Lanina, T. (2014), The problem of education of jazz vocalists in musical schools, *Profesiina mystetska osvita i khudozhnia kultura: vyklyky XXI stolittia* [Professional artistic education and artistic culture: challenges of the XXI century], Materials of the International Scientific and Practical Conference, October 16–17, 2014, Borys Grinchenko University of Kyiv, Kyiv, pp. 476–483. (in Ukrainian).

4. Pavlenko, O. (2013), Methodical bases for jazz improvisation of the future teacher of music, *Aktualni pytannia mystetskoi pedahohiky* [Current issues of artistic pedagogy], Vol. 2, Khmelnytskyi, pp. 91–95. (in Ukrainian).
5. Soboleva, O. (2015), Formation of vocal-performing qualities in vocal classes, *Tradytzii ta novatsii u vyshchii arkhitekturno-khudozhnii osviti* [Traditions and innovations in higher architectural and artistic education], Issue 1, Kharkiv, pp. 46–50. (in Ukrainian).
6. Chernova, O. (2014), Preparation of the novice singing vocalist for concert and performing activities, *Pedagogicheskoe obrazovanie v Rossii* [Pedagogical Education in Russia], vol. 12, Ekaterinburg, pp. 227–231. (in Russian).
7. Manning, B. Light and right is better than strong and wrong. Electronic resource, available at: <http://www.brettmanningstudios.com/about/>.
8. Vendera, J. (2008), *Raise your voice*, USA, Vendera publishing. (in English).
9. Williams, G. (2007), *The Singing Voice Of Your Dreams Is Inside You*. Electronic resource, available at: <http://www.become-a-singing-master.com/support-files/voiceofdreams.pdf>. (in English).

УДК 785.161

**Наталія Регеша
Лілія Остапенко
Наталія Ковмір**

СПЕЦИФІКА ТВОРЧОГО ПІДХОДУ А САРЕЛЛА КОЛЕКТИВУ PENTATONIX

У статті висвітлено специфіку творчого методу американського вокального колективу Pentatonix. Окреслено, що основою його репертуару є кавер-версії класичних творів, народних пісень та поп-хітів. Визначено такі риси методу цього гурту, як увага до драматургії творів, наявність власних розробок, поєднаних з відомим матеріалом, прагнення до оновлення фактури в піснях, що спрямоване на розкриття потенційних можливостей оригінальної версії. Оцінено, що висока вокальна майстерність, ретельність у створенні аранжувань, уміння оперувати новими технологіями опрцювання звуку робить їх творчість гідною для наслідування при вихованні молодих виконавців.

Ключові слова: вокал, а сапелла, Pentatonix, фактура, інтерпретація, кавер-версія.

**Наталія Регеша
Лілія Остапенко
Наталія Ковмир**

СПЕЦИФИКА ТВОРЧЕСКОГО ПОДХОДА А САРЕЛЛА КОЛЛЕКТИВА PENTATONIX

В статье освещена специфика творческого метода американского вокального коллектива Pentatonix. Определено, что основой его репертуара являются кавер-версии классических произведений, народных песен и поп-хитов. Выделено такие черты метода этого коллектива, как внимание к драматургии произведений, наличие собственных разработок, сочетающихся с известным материалом, стремление к обновлению фактуры в песнях, направленное на раскрытие потенциальных возможностей оригинальной версии. Оценено высокое вокальное мастерство, усердие в создании аранжировок, умение оперировать новыми технологиями обработки звука делает их творчество достойным для подражания при воспитании молодых исполнителей.

Ключевые слова: вокал, а сапелла, Pentatonix, фактура, интерпретація, кавер-версія.